

Preu
de subscripció:
2'50 ptes. l'any
Un número:
10 cts.

EMPORIÓ

PERIÒDIC QUINZENAL

Redacció i
Administració:
Ateneu
Montgrí

Any III

TORROELLA DE MONTGRÍ 29 de Juliol de 1917

Núm. 62

- - - HORES SOLEMNES

La tempesta que fa trontollar la vella Europa es sens dubte precursora d'un canvi profund en l'organització política i social de l'Univers; els homes vidents cerquen l'enlairada fita que senyala l'entrada d'una era nova.

No es possible que un sacrifici sagnant i sens precedents en les edats futures devingui completament estèril; i entre els fruits més esperançadors que promet aquell canvi se destaca el ressorgiment de les petites nacionalitats oprimides. Irlanda i Polònia, Lituània i Finlàndia, se debaten ja per a rompre ses lligadures: la pau associarà altres pobles que exigiran amb imposant fermesa la redempció somniada. I aquesta trobarà una favorable acollida en les classes directores que no podran abscondir el sorollós fracàs de l'afany d'uniformisme que ha vingut matant les més sinceres manifestacions de la vitalitat dels pobles.

¡Ai d'aquell que en l'hora decisiva manqui en el concert dels protestataris! ¡Ai del que sigui prou feble per a no reaccionar reclamant els drets que de sa personalitat se deriven!

Catalunya no tindrà aquesta dissort. L'estímul d'una llarga preparació ha fet que's dongués ben bé compte de la transcendència d'aquest moment històric.

I s'ha redressat enèrgica i generosa demanant per a ella i per a totes les terres hispàniques una plena autonomia que galvanisi el cos malalt de la nostra patria, fent ressorgir les forces latents, les virtuts cíviques que un jorn feren brillar esplendorosa la nostra rassa.

Catalunya per boca dels seus representants ha fet una solemne crida a l'Espanya tota, senyalant el remei que haurà de salvar-nos de nostra decadència, demanant la revisió de la Llei fonamental que deuria modificar-se amb un ample sentit autonomista, amb un absolut respecte a la voluntat popular.

Els incidents que aquesta crida ha originat, el pànic que ha produït entre els que monopolitzaven el poder abusant de l'ignorància dels governats no hem de referir-los per ésser sobradament coneguts.

Empró deurem senyalar com l'energia dels homes representatius, té que ésser secundada per tots els catalans, per tots els espanyols.

Es indispensable que cada un de nosaltres senti l'escalf de les grans gestes trascendentals; que segueixi amb interès el desenllaç d'un acte que pot redimir-nos i pot anorrear-nos per a sempre. Cal fitar la ciutat que il·lumina la terra amb ses amples i rapidíssimes vibracions, cal fer-se dignes de la grandiositat d'un mohiment que sagellarà el civisme de la nostra rassa.

Encar que la qüestió s'empeteixi al considerar-la al través d'un prisma local, caldria observar que els fets que omplen actualment la vida catalana venen a demostrar lo encertat del nostra programa, venen a aclarir nostra paradoxal situació. Ells ens diuen com no es indispensable tancar-se dintre d'un partit per a defensar els suprems interessos de la que estan per sobre de tot els partidismes. Ells posen en evidència una veritat que sols els orbes d'esperit poden desconèixer; ço es que l'amor a Catalunya i a les seves coses deu planar per sobre les divisions dels seus fills.

Als maliciosos, als tarats per petiteses de medi que posaven en dubte nostra independència política podem mostrár-los-hi com nostra conducta s'acomoda perfectament amb la dels bons patriotes que han trobat el factor comú que 'ls agermana pel bé de la terra.

Per altra part el caràcter del mohiment que cerca la regeneració d'Espanya, el lliura de tota sospita d'egoisme, l'espectre de l'odi als no catalans ja no pot servir d'argument als descastats que motejaven l'acció catalana.

Per això ens creiem mes que mai autoritzats per a demanar la cooperació dels torroellencs de totes tendències per portar a cap nostra obra de cultura i de pau. Mai enlairarem lo que pugui ser motiu de discòrdia, sino precisament lo que uneix i agermana. Junts fondrem nostres ideals en el gresol del patriotisme. No'ns espantarà nostra petitesa car sabem que enfortint les cèl·lules enrobustim l'organisme.

I quan demà parlem d'aquestes hores plenes de solemnitat podrem dir sense escrúpuls ni remordiments:

—Quan el mon s'agitava per a crear una societat nova, quan la patria cridava als seus fills que la deslliuressin, quan s'anuncià la reconquesta d'Espanya, quan se reanús l'història gloriosa de la patria, jo vaig sentir la veu pregona de la terra. Jo vaig ser ciutadà. Jo hi era.

De la terra

D'ACTUALITAT

Els moments actuals son moments de revisió. El mon sotmós pel gran conflicte depura valor nacionals.

Espanya, la caduca i trista Espanya está fent una revisió definitiva, d'ella ha de sortir-ne l'Espanya nova que ha de crear un gran prestigi mundial, o Espanya ha de finir en ombres de vergonya o en espasmes de mort.

L'acte del exèrcit del 1.er de Juny es la fita i éll avalant l'actuació nacionalista de sempre i en especial de les darreres campanyes parlamentaries vá fer més viva la llaga d'Espanya i agreujá la seva situació.

I una corrent general doná lloc a l'Assamblea de parlamentaris catalans primer i la del dia 19 després.

L'opinió d'espectant se convertí en factor de realitats i unánimament consagrà l'anunci de la celebració de l'Assamblea amb un plebiscit magnífic, auguri i clara evidència de les ansies que coven de renovació i millora.

El desprestigi de les institucions, la política imperant de favor i de vergonya, ha sigut tal que ha encarrilat el sentir del poble, i el poble ha protestat i ha amenaçat.

Ja n'hi hà prou! La farsa no pot continuar! Una realitat viva ha de sustituir a la ficció! Primer es la vida de tots que la vida d'un sistema!

Aixó es lo que digué l'Assamblea del 19, interpretant el sentir del poble.

Per aixó també tothom qui té les arrels en l'entranya de la Patria i no en la burocracia oficial fou ardit partidari de l'Assamblea.

* * *

En síntesi se tracta de la lluita de dos esperits, que ha d'acabar amb una hegemonia.

L'esperit vell representat per tota l'Espanya ofinesca i de partit; l'esperit nou representat per Catalunya i als que amb ella hi tenen una comunitat de ideal i sentiment.

L'hegemonia que s'ha d'acabar es el que fins avui ha informat la vida del Estat Espanyol; l'hegemonia que ha de venir es el triomf de lo que Espanya té viu.

Aquesta hegemonia escombrará la ficció i acabarà amb les clientele. En lloc del uniformisme madrilenyista hi haurá la base pròdiga d'una autonomia ample per els membres vius i pels individus.

Será l'imperi de la realitat.

D'aquesta revolució noble, Catalunya en será la causa i Catalunya hi trobarà la major gloria per haber-la iniciada.

Per haber-la conseguida hi trobarà el màxim de profit.

I serem aleshores el poble més gran i lliure de Europa.

PONS

L'antiga casa **BATLLE** se complau en anunciar al públic, que tots els dies de festa durant l'estiu d'enguany, elaborará exquisits **GELATS**. Especialitat en **BISCUITS GLACÉ**. :: Els encàrrecs tenen que fer-se ans de les deu del matí.

Electricitat en general. Aparells de cuina i calefacció, planxes, fornets, cafeteres, ventiladors, etc. etc. ————— Dirigir-se a

LLORENÇ COVOLINSQUI

CONCLUSIONS DE L'ASSEMBLEA DEL DIA 19

L'Assamblea extra-oficial de senadors i diputats, al donar-se per constituïda, formula la més solemne protesta contra la resolució del Govern al declarar-la sediciosa, després d'haver falsejat maliciosament son caràcter, significació i a'canç que venien clarament precisats en els acords adoptats pels Parlamentaris catalans en sa reunió del 5 de juliol i el text del qual li havia estat oficialment comunicat.

Declara, a més, l'Assamblea que el Poder públic al no atendre la petició d'obertura de les Corts, ha inferit agravi als senadors i diputats espanyols, al considerar-los capassos d'avantposar les seves mires de partit als suprems interessos d'Espanya i ha ofés al Parlament al considerar-lo instrument inadequat per a servir al país en els moments més transcendents de la vida d'Espanya.

Protesta, aixís mateix, l'Assamblea de que el Govern hagi utilitzat la censura governativa per a escampar per Espanya la insidia de que l'aspiració autonomista de Catalunya, afirmada per tots els partits i compartida per tot el poble català, impliqui un propòsit separatista, i que quan tots els partits de Catalunya han coincidit en formular una afectuosa crida a tots els espanyols per a emprendre junts una obra de comú engrandiment, ha procurat que aquesta crida no fos escoltada i sotsment al juí de la opinió espanyola l'acció antipatriòtica i disociadora que amb aixó ha realitzat el Govern.

L'Assamblea adopta els següents acords:

PRIMER

a) La política de l'actual Govern, sobre significar una provocació a Catalunya i a Espanya entera, constitueix a la vegada un agravi al Parlament i un obstacle a que les ansies de renovació que sent el país puguin obtenir normal satisfacció.

b) Que havent declarat el Govern i els partits que tenen majoria en les actuals Corts que aquestes no poden actuar en funcions de Constituents, i, considerant l'Assemblea que es urgent deliberar i resoldre sobre la organització de l'Estat, l'autonomia dels municipis i els altres problemes que les circumstancies plantegen amb apremi inajornable per a la vida del país, entén que es indispensable la convocatòria d'unes noves Corts que en funcions de Constituents, puguin deliberar sobre aquests problemes i resoldre'ls.

c) Que per a que el país pugui manifestar lliurement la seva opinió i el poble no vegi tancada tota esperança de que sa voluntat sia coneguda i respectada, les Corts Constituents no poden ser convocades per un govern de partit que fatalment seguiria els habituals procediments de adulteració del sufragi, sinó per un govern que encarni i representi la voluntat sobirana del país.

d) Que és indispensable que l'acte realitzat per l'exèrcit el dia primer de juny vagi seguit d'una profunda renovació de la vida pública espanyola, empresa i realitzada pels elements polítics; sense lo qual aquell acte perdria davant la consciència del poble el caràcter d'una iniciativa patriòtica per a deixar sols el record d'un acte estèril de indisciplina i el poder públic no estaria revestit de l'autoritat moral necessaria per a regir la vida del país i

SEGON

L'Assemblea, per a sa normal funcionament i el millor ordenament de la tasca que li está confiada, acorda repartir tots els seus membres en tres Comissions:

La primera estudiarà tots els problemes que es relacionen amb la reforma constitucional i l'autonomia municipal.

La segona, estudiarà tots els problemes que es refereixin a la defensa nacional i a la organització de l'ensenyança i de l'administració de justícia.

La tercera, estudiarà els problemes econòmics i socials que la situació actual de l'economia nacional planteja amb major urgència.

Les comissions elegiran les subcomissions que creguin convenients. Cada Comissió designarà un president, un vice-president, un secretari i un vice-secretari.

Cada subcomissió elegirà un president i un secretari. Els presidents i vicepresidents de les tres comissions ho serán de l'Assemblea.

Les propostes de les comissions serán sotmeses a la deliberació de l'Assemblea en plé.

Els presidents de les comissions, en funció de presidents de l'Assemblea, convocaran tots els senadors i diputats espanyols per a la pròxima sessió que tindrà lloc el dia i lloc que ells indiquin.

La Secretaria de l'Assemblea queda domiciliada a l'Ajuntament de Barcelona, al qual l'Assemblea aprecia moltíssim el concurs que li ha ofert i que es complau en acceptar.

TERCER

Aquests acords comunicats a tots els senadors i diputats i es procurarà donar-los la major publicitat perquè arribin a coneixement de tot Espanya.

Senadors: R. de Abadal Calderó; I Garriga Masó; B. Rengijo; P. Rahola Molinas; F. Rahola Tremols; J. Roig Bergadá; J. Sedó Guichard; J. Soler

March; J. Vallés Pujals; G. Pou Magranar; A. Landeta; E. Junoy; P. Milá Camps.

Diputats: A. Albafull Vidal; S. Albert Pey; L. Balbé de Gallart; J. Bertrán i Musitu; F. Bertrán Serra; F. Cambó Batlle; I. Claret Asols; C. Cusi de Miquelet; A. Dasca Boada; M. Domingo Sanjuán; M. Farguell de Magarola; E. Fernández del Pozo; J. Ferrer-Vidal Soler; H. Giner de los Rios; A. Jansana Llopart; A. Lerroux; J. Llari Areny; C. Maristany Benito; J. Mateu Ferrer; M. de Camps; M. Morera Galicia; F. Macià Llusà; J. Nogués Subirá; B. M. Plaja; D. Riu Periquet; F. Rodés Baldrich; M. Alvarez, F. Llansó; A. Rusiñol Prats; J. Salas Antón; V. Sales Musseles; J. Ventosa Calvell; S. Samà de Sarriera; J. Zulueta Gomis; J. Salvatella; M. Morayta; A. Llorente; F. Azzati; R. Castrovido; P. Gómez Chais; D. Pérez; L. Palacios; M. Pedregal; J. Una Sarthou; C. Lamaña; M. Basalga; C. Pacheco; S. Cánovas Cervantes; M. Moreno Mendoza; H. Echevarrieta; E. Santacruz; C. Padrós Rubio; P. Iglesias; A. Zumárraga; I. Corugedo.

Adherits: L. García Guijarro; A. Careaga; J. de Montes Sierra; J. M.ª Rodríguez González; R. Alvarez Valdés; J. P. de Acillona; E. Riu; H. Ayuso; M. de Marianao; C. de Vinatesa.

ELS MASOS

Mai el nostre esperit de viatger o excursionista no s'ha pogut substreure a l'interès vivíssim que desvetllen les coses solitaries del paisatge. Mireu, de lluny estant, a dalt de les feixes ordenades per la verdura del quintar, amb el xipré aprop, símbol de les germinacions, i amb el llorer ombriu, destructor de malefics, arrapat al mur. La casa, amb la boca del portal i les finestres com uns ulls sobre les coses, és una petita vida a la qual dona com una mena de sospir la funerola que de la llar fumosa i abscondida s'alça sobre la delícia del cel blau.

En l'ampla quietut de la natura, viuen els masos la seva història. Les generacions han passat sota la seva tendrada bruna. El cos arquitectònic al través dels anys ha pres actituds i formes diverses. De la caseta humil del terratinent subjecte a la senyoria feudal, a la masia senyorial i pomposa del segle XVI que la pagesia havia alcançades les seves llibertats, han passat pel damunt seu les més diverses disposicions, que es mostren avui a l'ull atent com altres tantes actituds enfront de les circumstancies que els tems i les lluites dels homes han plantejat.

Res més interessant que seguir, al través d'aquestes formes i disposicions diverses, el pas de la història. Els masos son potser el monument més pur que certifica la nostra antiga realitat, i sobre els murs humils de la casa del terratinent subjecte a la dura llei feudal, veiem com s'hi escriu un capítol vivísim de la història de la vida social. Amb les fortificacions primitives que defensen els portals, amb les torres que s'alcen contra la pirateria algerina a les darrerries del segle XV, amb les finestres arcades, i els portals decorats, en el moment que acabava la guerra per les seves llibertats, els pagesos devenen senyors d'aquelles terres regades amb les suors de les seves generacions, i amos de aquells murs, que decoren amb luxoses finestres d'estil gòtic.

Mes, entre la graciosa multitud de les cases pageses, l'observador atent pot establir una classificació, que un treball sobre els documents antics deu ajudar. Hi ha, per exemple, el «Mas» i la «Masia», a Catalunya, que no semblen pas ésser sinònims, sinó indicadors de dos estats diversos de la propietat rural, car de fet, el mas, és el que trobem en els documents antics, determinant-se amb aquest nom, segons la dita d'un erudit autor, la terra que poden llaurar un parell de bous al llarg d'un any, junt amb la casa per habitació d'aquell qui els mena, i els seus. No així la masia, que sembla referir-se sols a la casa, sense que determini res en referència a la terra que l'entorna.

Altres dels aspectes interessants a estudiar, és el de la seva situació topogràfica. De la meua propia observació, puc dir que una gran part dels masos de la costa, anteriors al segle XVI, estan situats de tal manera que veient el mar des de les seves finestres, son des del mar invisibles. Posició aquesta que es relaciona amb les torres de defensa que hi ha en gran nombre de cases de pagès d'aquesta data, alçades contra les invasions algerines que a finals del segle XV assolaren les riberes del Mediterrani.

Foren aquestes torres el reducte de la família atacada per la pirateria. Unides a la casa per un pontarró d'obra lleuger, s'enderrocava aquesta comunicació, situada a l'altura del pis, un cop la família havia passat, i allà dintre, pis per pis, es comunicaven per una escala de mà, que era pujada al pis següent; un cop la gent a dalt, es mantenia la defensa, fins al darrer tram d'aquesta construcció, que ara veiem indiferents, com un detall pintoresc, i que, no obstant, fou en son dia redós de la família en les hores trágiques del setge.

Altres de les disposicions interessants d'estudiar de les coses en el paisatge es la dels Masos vora els rius. Aquesta es una disposició que abraça fins els primers nuclis humans. El riu es un camí en marxa, ha dit un famós autor, i per les seves conquestes han passat les primeres corrents de civilització i d'intercanvi entre els homes. Fins fa poc, en la nostra Costa les rieres han estat el camí de totes les masies, i a Muntanya es al llarg de les canals on trobem disposades les construccions, com obeint a un sistema general ben lògic si es té en compte la indispensable necessitat de comunicació.

Mes el moment que les construccions rurals prenen un major interès, es en els segles XVI, XVII i XVIII, es a dir, en els tres segles de la veritable senyoria pagesa.

Perquè el Mas, en l'Edat Mitjana, ha estat una dependència del castell, la part mesquina d'una unitat general de territori, conservant certes obscuras reminiscències dels temps constitutius de les primeres societats.

El pagès es en aquest temps un ser obscur que lliga la seva vida al ferrog i al senyor. Li deu el millor dels seus fruits i de les seves suors, i sovint el seu esclavatge arriba fins a la carn del seu cos i la dels seus fills.

Mes, arriba l'hora de les llibertats, que dissortadament s'escau a Catalunya a l'hora mateixa de la decadència nacional, i quan els pagesos alcen el seu clam desvirtuat per la intriga política i el bandolerisme, les viles, els municipis i el poder reial van a la posta amb l'entrada de la monarquia castellana a Catalunya, i les lluites que per ventura dels nostres temps ella comporta.

Mes, així i tot, aquestes llibertats concedides pel Rei Ferrán a Guadalupe, donen a la vida pagesa una certa frescor esplendorosa. El Pagès, amo de les seves terres i dels murs del seu mas, surt de la tenebra social i devé un factor important de la vida pública. Cal veure com aquelles casetes míseres se aixamplen, com s'obre damunt del portal el ventall de les amples develles, com en les finestres l'art hi broda les delicades filigranes de l'art gòtic, com les targes amb dates i llegendes campen en la clau de l'arcada, i els rellotges solars ocupen un ofici estètic en la composició d'aquest ésser arquitectònic fins aquesta hora reduït a lo necessari.

S'aixamplen a l'entorn del cos de la casa on viu la família els porxos i els graners. Vora del porxo, encara en algunes masies resta el lloc destinat a l'alberg dels vianants que al caure el dia truquen a la porta demanant hospitalitat. La coromina, destinada al conreu de les verdures i fruits de necessitat diària, es converteix en verger, on el safareig blau voltat d'arcades es cobreix de l'ombra de parra per arrecerar-s'hi, vora la frescor i el murmur, en les roentes migdiades de l'estiu. Allí creix l'herba remeiera, vora el llimoner i el taronger agre, qui fa lluent els perols d'aram de la cuina. I les encenses clavellines de Sant Joan, i els rosers que s'enfilen damunt l'arcada. El vell xipré i el lloer encara fan la seva bona ombra sobre els murs com en els temps antics, i a dins, a l'ampla frescor de la arcada, olorosa dels fruits en conserva i del vi que dorm dins el celler humit, es respira el benestar d'aquesta nova senyoria de la terra que s'es alçada de l'ombra de l'esclavatge dur.

La Masia riu en els dies de les grans festes. El Rei, en les darresies del segle XV, privava de gastar més de determinada quantitat per la festa major, quan es reunia al voltant de la taula una veritable multitud que produïa dispendis quantiosos pel luxe i l'abundor desplegat en alguns cassos. Aquell dia la nova senyoria pagesa brillava dins la vila, sortien de les arquees perfumades els vestits de seda florejada, i les pubilles, dalt de l'euga formosa, anaven a l'Ofici, prenent seient en el bano familiar amb tots els seus, i a la sortida dançaven a la plaça la bella dansa, abans d'empendre el camí de la Masia riallera, centre social de la vida rural fins als nostres dies, i que avui l'educació tècnica dels agricultors ve a restablir.

Sobre els vells murs, sobre les plácides arcades, els Masos de Catalunya porten escrita la seva història, i el viatger qui els veu de lluny, no pot pas deixar de sentir l'interès profund que la seva realitat desvetlla als qui saben veure en les coses quelcom més que una imatge.

JOAQUIM FOLCH I TORRES

(De La Veu de Catalunya)

■ ■ ■ ■ ■

-- L'EXPLOTACIÓ DEL BESTIAR PORQUI A L'EMPORDÀ

Amb aquest tema, el culte veterinari i conegut publicista Sr. Sécui i Roca, de Gavà desenrotllà una interessantíssima conferència diumenge passat en el Teatre Jov, organitzada pel Sindicat Agrícola i l'Ateneu Mongri.

Començà el conferenciant diguent que ara amb mes motiu que mai es necessari que les comarques agrícoles es preocupin dels seus elements de producció, ja que la situació creada pels transtorns de la lluita que ensagna el món, exigeixen un major esforç per part de tots, especialment en les produccions agrícoles i remaders.

L'Empordà, per les seves especials característiques, hauria de preocupar-se amb mes intensitat dels problemes remaders.

Tot el bestiar té una missió molt essencial en els diferents quefers que la vida nostra exigeix. El bestiar caballar soluciona la qüestió del treball motor i el bestiar boví basta amb ses carns, sa llet i amb son treball altres aspectes de la vida pagesa, mes el bestiar porquí té propietats molt mes estimables, produeix amb doble intensificació; fabrica la carn en son cos com cap altre mena de bestiar i finalment dona al qui l'explota o cria un rendiment superior al que ofereixen els altres. Mes, ¿com dona aquest benefici tant gran a qui l'explota? el dona per casualitat o com a fruit d'estudi i perfecció? Veus aquí la clau del problema.

Qui vulgui criar o engreixar porcs amb miras a obtenir grans beneficis, que no tingui pas a dit bestiar com a un passatemps; com a una des preocupació, ben al revés; es necessari pensar amb les races de porcs que son més fàcils per a engreixar; es error creure que totes son iguals; es menester donar-los-hi una alimentació bona, molt bona, res de despulles, segó, quartes, terceres o segones; res de pensar únicament amb les bledarraves o naps o fulles de col; aquesta mena d'alimentació demana molt temps i l'interès nostre ha d'esser al contrari, estalviar-lo com més possible. I per últim s'ha de pensar amb l'hora més oportuna per a vendre.

Tenim avui dia com a races mes productores, la anglesa anomenada *yorshire* i la francesa dita *craonesa*. Aquí a l'Empordà no'ns manquen pas bones races. Hi tenim els dos «tipus» falta sols que 'ls pagesos els comprenguin bé, per a poguer-los perfeccionar seleccionant-los i cuidar que no degenerin.

Falta sols que estimin més al porc *yorshire*, que per sa poca estatura alguns han deixat de posseir-lo i després vist el resultat en l'escorxador, els ha dolgut. Està bé que s'escullieixi al *craonés* per son efecte tant agradable i bon rendiment, mes el *yors-hire*, porc xato, orela curt, baix d'estatura, amb poca cama, molt fondo de ventre; molt ample d'espatlles i ronyons i bastant llarg de cos; aquest porc que ningú el desprecia-hi per sa poca bellesa a nostra vista, porque de beneficis sab' donar-ne a qui l'engreixa bé.

Cal abandonar a la raça celta a n' aquest porc, tant escanyat de cos, morro llarg, molt llarg amb relació amb el *craonés*, tant prim d'espatlles i ronyons; tant aprimat de ventre, sense tripa i en canvi alt d'estatura, cameo canyelles primes i llargues.

Per a guanyar diners, per a obtenir grossos interessos del capital que tenim empleats en la cria o engreix, hem de acullir-nos amb l'alimentació que proporcionen grans com l'ordi, civada, faves i blatdemoro. Passen de vint les engreixades que he acabat de practicar i examinant els diferents efectes, he comprovat que les farines dels grans mencionats, sobretot l'ordi i el blatdemoro, feien creixer als porcs molt depressa; res de pensar amb te-

nir-los un any o any i mig, sino que amb quatre o tres mesos ja lograva que fessin 10, 12 i fins 15 arrobes. Aquests porcs eren comprats constant en el mercat de 14 a 18 duros cada un, i es venien valentne de 50 a 55 duros un.

Quan compro bestiar de 12 a 18 duros, un, es costum meua donar-los-hi farina d'ordi en abecedades. Dos vegades al dia menjén: una a les set del matí, altre a les sis de la tarde, i aixis sempre, istiu i hivern. Començo donant dos kilos de farina per porc cada dia, i aixis augmentant fins que al ser als tres kilos i mig, comenso a donar blatdemoro en farina, primer mig kilo, augmento proporcionalment el morenc fins que dono a l'últim mes de l'engreix, dos kilos de blatdemoro i dos d'ordi; tot farina, gra gens ni mica i repeteixo: en dos abeurades que procuro sien espesses tot lo que 'ls porcs volen a fi de no omplirlos el ventre de grosses quantitats d'aigua.

Fentho aixis i prescindint de tota mena de despulles, he lograt beneficis molt respectables, de cinc a quinze duros per porc; aixó si, sempre que els preus dels grans que dono hagin estat amb relació amb els preus de les carns.

Avui dia si'l blatdemoro puja de valors com generalment fa, haurem de dessistir del seu us per a l'engreix, car no es possible guanyar, pagantlo a més de 38 ptes. els 100 kilos. No tindrem altre recurs que substituir-lo per l'ordi, cosa que jo ja he fet i que tants bons resultats me dona encara avui dia. Mentres el preu de la carn no baixi de 19'25 pessetes l'arroba i els porcs que he mencionat no's paguin a 40 ptes. el 100 kilos, l'industria de l'engreix, baix mètode intensiu o ultra-intensiu, será de profit. Ara si aixó succeís al revés, allavors no tindríem altre remei que recórrer a noves substitucions o a deixar d'engreixar, ocupant-nos sols de la cria com a mida immediata i treballar per a la franca solució del problema.

Per fi, mentres dura l'engreix, es precis vigilar el rendiment que donen els porcs, segons menjar empleat i temps ocupat. Cal fer operacions de bascula i de consúm de menjar, si impossible es aixó, cal medir el perímetre toràcic o volt de pit i establir a vostra vista, l'augment que vagin fent cada vuit o quinze dies. Aixis sempre veurem el guany ben declarat i no 'ns exposarem a les desil·lusions d'un excessiu refiament.

Al finalitzar el senyor Séculi la seva conferencia, d'un interès ben pràctic, fou molt aplaudit per la nombrosa concurrencia que assistí a l'acte.

■ ■ ■ ■ ■

NOTICIES

Ajuntament

Sessió de 10 de Juliol

Assisteixen els Regidors senyors Creixell, Elias, Matas, Radressa, Frou, Viñas, Bofill, Gali, Barnés i Hereu presidits per l'Arcalde Sr. Sala.

S'aproba l'acta de la sessió anterior.

Tot seguit l'Arcalde diu que s'ha presentat per la majoria de Regidors de la Comissió nomenada pel ajuntament per entendre en tot lo relatiu a l'en-

llumenat públic, un dictamen que no ha pogut suscriure per les raons següents: Acordat per l'Ajuntament en 7 de Novembre de l'any passat subastar el servei d'enllumenat públic per mitjà de l'electricitat tota vegada que 'l contracte acabava en 31 de Desembre últim, se va autoritzar a la Comissió d'Hisenda per a confeccionar el plec de condicions que tenia que regir en dita subasta el qual després d'aprobat per l'Ajuntament se va anunciar la mateixa senyalant el dia i hora que debía tenir lloc, habent estat el plec exposat al públic en el Butlletí oficial i lloc de costum per el termini reglamentari, i siguent l' hora del dia senyalat i mitjansant previ disposit se va presentar un sol plec el qual obert per la Presidencia, va resultar ser de Don Albert Galibern, Gerent de la «Compañia Torroellense de electricidad» en el qual protestaba de no haber-se continuat en el plec de condicions, la primera del plec antic no poguent per aquest fet pendre part en la subasta protestant de la mateixa i oferint fer el servei amb les mateixes condicions que varen servir de base al contracte anterior, d'aquest escrit s'en va donar compte a l'Ajuntament, habent declarat «deserta la subasta; mes tard l'Ajuntament apremiat per la Companyia de quedar sense llum, va nomenar la Comissió de Regidors per a entendre en tot lo referent al enllumenat públic, examinant primerament totes i cada una de les condicions del plec que va servir de base a les subastes celebrades en els anys 1897 i 1907 i especialment respecte a la 1.ª i a la 7.ª no hi va haber de moment unanimitat de parers referent a l'interpretació d'aquestes condicions, acordant-se consultar-les i demanar dictamen respecte a les mateixes, encarregant-se al advocat de Girona Don Joaquim Franquesa, la redacció del mateix, el qual un cop rebut a l'Ajuntament sen va donar compte primer a la Comissió i després a l'Ajuntament opinant aquest lletrat que l'Ajuntament no venia obligat a continuar en el nou plec o plecs de condicions que se confeccionin la condició primera, i respecte a la septima, entenia que l'Ajuntament al acabar el contracte amb la Companyia, havia adquirit l'instal·lació pública, entenguent per tal el filat de distribució del fluid desde el transformador fins les làmpares del enllumenat públic; la Comissió al objecte de veure si podia arribar a un acord amb la Companyia respecte a l'interpretació de dites condicions i evitar reclamacions al nou plec que tenia de confeccionar-se, va acordar donar vista del dictamen a la Companyia, presentant aquesta mes tard, dictamen de dos lletrats i de dos enginyers siguent de parer contrari en tot lo dictaminat per l'abogad Sr. Franquesa, perplexa la Comissió devant d'aquels diferents parers de persones perites va acordar en assumpte de tanta importancia fer noves consultes, anant a Barcelona a practicar-les, les quals de tres lletrats consultats senyors Lloret,

Sarjús i Corominas va resultar el Sr. Lloret d'igual parer que l'abogad Sr. Franquesa i els dos ultims contraris; davant d'aquest resultat m'he convençut que per la condició septima principalment discutida, l'Ajuntament tant sols ha adquirit el fil transmisor desde la linia de distribució del enllumenat public, per això no he pogut firmar el dictamen que passo a llegir: «Els Regidors que suscriuen que formen majoria de la Comissió nomenada per l'Ajuntament per a l'estudi de tot lo referent al enllumenat públic, després d'un exámen detingut de totes i cada una de les condicions continuades en el plec que va regir en les subastes del arrendament de dit servei en els anys 1897 i 1907, la Llei de 23 de Març de 1900 reglamentada en 15 de Juny de 1901, el Reglament de 7 d'Octubre de 1904 avui vigent i demés disposicions legals relacionades amb les referides disposicions, i assessorats ademés per persones tècniques a les que han consultat, proposen a l'Ajuntament que acordi:

Primer: Que per la condició septima del plec de condicions l'Ajuntament, al acabar el contracte del suministro del enllumenat públic amb la «Compañia Torroellense de electricidad», va adquirir l'instal·lació pública consistent en el filat de distribució del fluid des de el transformador aont acaba la linia fins les làmpares del enllumenat públic, procedint per tant a la seva incautació, i

Segón: Que se comunicui aquest acord a la «Compañia Torroellense de electricidad» als efectes legals procedents.—Torroella de Montgrí deu de Juliol de mil noucents disset.—Josep Galí Mir, Lluís Matas, Eduard Viñas.»

Declarada l'urgencia i posat a discussió, el senyor Galí com a firmant del dictámen diu, que després de llegir detingudament el plec de condicions que va servir de base per a les subastes del enllumenat públic se va fixar especialment en les condicions 1.ª i 7.ª per ser les més importants per l'Ajuntament i respecte a la 1.ª va veure d'una manera clara que l'Ajuntament no venia obligat a continuar-la en el nou plec o plecs de condicions que se redactin, per ser contrari a les lleis vigents, respecte a la 7.ª va considerar necessari lo mateix que els seus companys se consultés a una persona técnica per saber del cert lo que havia d'adquirir l'Ajuntament en virtut de dita condició; després del dictámen redactat per l'advocat senyor Franquesa, va estar conforme amb el mateix no considerant necessari per lo que a n'ell corresponent més consultes i com a resultat ha format el present dictamen; els senyors Viñas i Matas com a individus de la Comissió i firmants del dictámen, diuen que després dels dictamens contradictoris, estaven en dubte respecte a lo que havia adquirit l'Ajuntament per la condició 7.ª del plec de condicions, per això varen proposar anar a Barcelona per consultar verbalment amb persones tècniques de qual resultat han firmat el present dictamen; i després d'adhe-

rir-se a lo proposat per la Comissió els senyors Creixell, Elías i Bofill, se passa a votació resultant aprovat per deu vots favorables dels senyors Creixell, Elías, Matas, Radressa, Frou, Viñas, Bofill, Galí, Barnés i Hereu i un en contra de la Presidencia i per tant acordat de conformitat a lo proposat en el dictamen.

Se dona compte d'un ofici del senyor Enginyer Quefe de Monts del Districte forestal de Barcelona, Girona i Balears referent a la permuta sollicitada per l'Excelentíssim senyor Comte de Torroella de Montgrí d'un troç de muntanya per terreny de propietat particular interessant en el mateix que al objecte de que l'Ajuntament pugui informar el referit expedient, vagi una Comissió a Barcelona a examinar-lo o que mitjansant el pago per part de l'Ajuntament dels gastos, sen remeterà una copia. Després de deliberar i tinguent en compte que el Ajuntament en la sessió de 22 de maig va contestar degudament i se vá oposar a la permuta sollicitada per el senyor Comte de Torroella de Montgrí habent-se remés copia certificada del acord a la referida quefatura, l'Ajuntament acorda: 1.er ratificar-se en lo acordat en dita sessió i 2.ón oposar-se per segona vegada i per quantes sigui necessari a la permuta sollicitada per l'Excm. senyor Comte de Torroella de Montgrí, per a persistir dita Quefatura en donar a l'expedient una tramitació contraria al R. D. de 12 d'Abril de 1912.

S'acorda passin a la Comissió de Foment, les instancies presentades per D.ª Carme Pons Moret demanant permís per fer obres de reforma en la casa que habita en la Plaça de la Constitució i de D.ª Caterina Arqués Serrallés, sollicitant permís per a construir una riba davant la casa que posseïeix en el carrer de Santa Agna del barri de Estartit.

S'aprovan un compte de Joan Lofra Rasclosa, de 87 pessetes per jornals invertits en la neteja dels carrers de la vila i una de D. Manel Murtra, Director del Hospital, d'import 30 pessetes per la retribució anyal que se concedeix al Hospital, per les robes que deixa als soldats de la remonta.

S'acorda l'arreglo de la font pública i neteja de les seves canyeríes; acordant-se també l'arreglo del safieig.

S'acorda quedi sobre la taula el projecte de reforma i ampliació de l'instal·lació elèctrica presentat per la «Compañía Torroellense de Electricidad» a n'el Govern Civil i remés a l'Arcaldia per el seu informe.

Sessió de 17 de Juliol

Presideix l'Arcalde senyor Sala i assisteixen tots els Regidors menys els senyors Frou i Roense.

S'aprova l'acta de la sessió anterior.

S'acorda quedar enterat de les comptes del Dipositari respecte als ingressos i pagos verificats en el mes de Juny i segón trimestre d'aquest any, important respectivament 6870'48 pessetes i 8775'65 pessetes la primera i 15765'58 pessetes i 13778'05

pessetes la segona, acordant-se exposar l'última al públic per termini de vuit dies.

S'acorda passin a la Comissió de Foment per a el seu exàmen les reclamacions presentades per els senyors Saille i Coll contra la quota senyalada en el repart sobre canals.

S'acorda quedi sobre la taula per estudi, el projecte remés per el senyor Enginyer Quefe d'Obres públiques de la provincia, presentat per els senyors Cabañas i Mundet sollicitant autorització per a instal·lar una línia de transport d'energia elèctrica des de el moli de Gualta i derivacions al Estartit i Ullà.

A proposta de la Comissió de Foment se concedeix permís a D.ª Carme Pons per a fer obres a la casa que habita en la Plaça de la Constitució amb arreglo al plànol presentat i demés condicions generals establertes; i a D.ª Catalina Arqués Serrallés per a construir una riba davant la seva casa del carrer de Santa Agna del barri del Estartit, mitjansant que en la construcció de la mateixa se subjecti a la línia de les demés ribas construïdes en aquell barri i avisi a l'Arcaldia abans de començar les obres.

Casament.—La setmana passada tingué lloc el matrimoni per poders de na Maria Gironella amb en Josep Prats resident, aquest, a l'Havana, delegant per a que 'l representés a la cerimonia a n'en Salvi Bou.

L'enhorabona a les families.

Conferencies.—Aquesta setmana passada ha estat pròdiga en conferencies. El diumenge dia 15 en donà una a la «Lliga Republicana» donya Carme de Castro, desentrollant un tema molt complex relacionat amb el feminisme. El dissabte dia 21, nostre redactor J. de Camps Arboix en el saló del «Ateneu» i davant de nombrós públic ens obsequià amb una conversa sobre l'Assemblea dels parlamentaris, explicant-nos coses que, degut a la censura, no diuen els diaris. Fou molt aplaudit.

En altre lloc del periòdic publiquem la conferencia que donà el dia 22 nostre col·laborador J. Sèculi Roca.

Carreteres.—Degut a les gestions del diputat pel districte D. Juli Fournier, han sigut firmades les ordres per a que tinguin lloc les subastes de les obres del camí veinal de Garrigoles a Vilopriu i de la secció de Canapost a Serra, en la carretera de Vulpellach a la platja de Pals.

Invitació.—De la Junta del «Centre Excursionista» de Vich, rebem una atenta invitació per a la festa que se celebrà a la «Font del Desmay» amb motiu de la inauguració d'un monument al Pedró commemoratiu de la primera sentada poètica, que tingueren els joves de l'«Esbart de Vich» l'any 1867, institució que feu molt pel renaixement de Catalunya.

Benvingut.—Hem tingut el gust de saludar al distingit publicista D. Jaume Massó Torrents, que com cada any, ha vingut amb sa família ha passat l'estiu entre nosaltres.

Defunció.—Dies enrera morí en Francisco Ramió Sabrià, conegut comerciant de peix.

Enviem nostre condol a la viuda i familia.

Adheclions.—Conseqüencies de l'històrica Assamble del dia 19, els Ajuntaments de Torro-

lla, Gualta, Fontanilles i Belcaire, entre altres del nostre districte, han pres l'acort, tots ells per unitat, d'adherir-se a les Conclusions de l'esmentada Assemblea, fent constar també, la seva protesta per l'actitud observada pel nostre Diputat don Juli Fournier abstenint-se de concorre-hi.

Excursió.—La setmana passada verificaren una excursió a nostra vila, al objecte de visitar les dunes i la muntanya gran, els alumnes de l'escola d'Enginyers de monts del Escorial, acompanyats de son professor D. Ferrán Baró.

De la festa major.—Per a la festa major hi han contractades les orquestres «Montgrins» al Centre Recreatiu, «La Principal» de Palafrugell al Saló Coll i un Quintet al Menestral.

Diversions: Les de costum.

Nova professora.—En virtut de les propostes provisionals al concurs general de trasllat, corresponent a l'any actual, ha sigut destinada a aquesta vila, D.ª Josepa Cabré Fontanilles professora de Solsona (Lleida).

De Societat.—El nostre consoci Benvingut Vives acaba de veure's pare d'una xamosa nena. També el nostre amic Josep Albert de Palafrugell, passa per la joia de tenir la seva primera filla. Per a tots dos amics i a llurs famílies vagin les nostres mes corals enhorabones.

Festes Majors.—Durant aquests dies, amb el llument acostumat de cada any, s'han celebrat les festes majors de l'Estartit, Ullà i Gualta, seguint amenitzades respectivament per les orquestres de Figueres, La Bisbal i Els Montgrins.

Sindicat Agrícol.—Diumenge dia 22 aquesta important entitat celebrà una Reunió general extraordinària de socis, per a acordar la reforma del actual Reglament. Era veritablement una reforma que calia, però entenent-ho així tots els socis, fou aprovat sense discussió.

Es llegí també el balanç del primer semestre de l'any actual, quines xifres revelen la marxa esplendorosa de l'entitat.

De l'Assemblea dels Parlamentaris.—La Lliga Republicana, l'Ateneu Montgri i EMPORION, han enviat la seva mes incondicional adhesió a les conclusions de l'històrica Assemblea del dia 19.

Les simpaties que dit acte ha despertat en nostra vila, es manifesten ben entusiastes en l'opinió torroellenca.

Alumnes aprofitats.—Nostre bon amic i subscriptor D. Joan Pericot pot mostrar-se ben satisfet del talent i de l'aplicació dels seus fills.

Sa filla Maria acaba de cursar l'últim any del batxillerat obtinguent excelent qualificació i matrícula d'honor en totes les assignatures, guanyant además el premi extraordinari.

El seu fill Josep ha acabat també el batxillerat. En Lluís Pericot ha continuat també la serie dels seus èxits en l'estudi de ses dues carreres.

No cal dir si felicitem corament als aprofitats estudiantis i a sa família que honren la nostra vila d'on procedeixen.

REGISTRE CIVIL

Moviment de població durant el mes de Juny de 1917.

DEFUNCIONS

Dia 5. Josep M.ª Massaguer Frigola, solter, 18 anys; Genís Margall Vergés, casat, 67 anys.

Dia 13. Jaume Valls Fontquerna, solter, 20 anys.

Dia 14. Pere Sens Foraster, casat, 71 anys.

NAIXEMENTS

Dia 7. Maria, filla de Baldomer Estrany i Josefa Bou.

Dia 11. Francesc, fill de Francesc Batlle i Marta Forcada.

Dia 24. Joaquina, filla de Miquel Roura i de Tresa Teixidor.

Dia 27. Maria, filla de Norat Creixell i de Narcisa Pons.

MATRIMONIS

Dia 9. Genís Guillaumet Pons, amb Josefa Parés Puig.

Dia 30. Josep Amer Busquets, amb Catarina Riera Batlle.

Dia 30. Pere Nogué Carbó, amb Joaquina Rosety Marqués (Estartit).

Se ven un XARRET i una TARTANA en molt bon estat.

Informarà En MARTI VERT.

MERCAT DE TORROELLA

CELEBRAT EL DIA 23 JULIOL DE 1917

Blat	de 23 a 23'50 ptes. quartera
Civada.	de 10'00 a 11'00 « «
Oridi	de 14 a 15 « «
Faves	de 17'00 a 18'00 « «
Esparcet	de 18'00 a 19'00 « «
Favó	de 17'00 a 18'00 « «
Besses.	de 20'00 a 22'00 « «
Mongetes	de 35 a 36 « «
Mill	de 28'00 a 30'00 « «
Blat de moro	de 19'00 a 21'00 « «
Bestiar porquí	de 16'00 a 22'00 un
Oli	de 21' a 22' « el mallat
Ous	de 1'70 a 1'80 « dotzena
Gallines	de 10'00 a 12'00 « parell
Pollastres	de 5'00 a 8'00 « «
Anecs	de 6'00 a 7'00 « «
Cunills.	de 3'00 a 5'00 « «
Oques	de 5'00 a 7'00 « una
Patates	de 5'50 a 6'00 « quintà
Aufals	de 3'50 a 4'00 « «
Carbó vegetal	de 15'00 a 17'00 « càrrega
Estelles	de 00'80 a 00'85 « quintà
Palla	de 2'00 a 2'25 « «

EQUIVALENCIES: La quartera equival a 80 litres; la càrrega (pes) a 120 kilos; el quintà, a 40 kilos; l'arroba a 10 kilos; el mallat d'oli, a 11'200 kilos o 13'03 litres. El mallat de ví, 15'48 litres.

Imp. de P. Ribas. — Palafrugell. — Teléfon 362

Representant a Torroella: D. Eudard Vilvas, Carrer de Sant Antoni